

Palkkatutkimus 2005, osa I

Yleiskuva

Tutkimuksen tausta

Tietotekniikan liitto (TTL) ja ITviikko suorittivat maaliskuussa 2005 perinteisen palkkatutkimuksen. Tutkimus on perinteisesti toistettu vuoden välein, mutta tällä kertaa ehti kulua puolitoista vuotta edellisestä, syys-lokakuussa 2003 toteutetusta tutkimuksesta, mikä on otettava huomioon esimerkiksi palkkojen nousuvauhtia arvioitaessa.

Tällä kertaa kysyttiin palkkojen lisäksi myös työtyytyväisyyteen, koulutukseen, urakehitykseen ja ajankohtaisiin ilmiöihin (globalisaatio, irtisanomiset) kohdistuvia kysymyksiä.

Tutkimusta raportoidaan tällä kertaa useammasta näkökulmasta eri raporteina. Tässä ensimmäisessä osassa kuvataan perustuloksia yleisellä tasolla ja tulevaisuudessa osissa tarkastellaan lähemmin sukupuolten palkkatasa-arvon toteutumista ja työelämän kuormittavuutta.

Tutkimusasetelma

Tutkimuksen toteutti Market-Visio Oy.

Tutkimuksen kohdejoukkona olivat TTL:n henkilöjäsenet, jotka edustavat noin 25% Suomen atk-ammattilaisista. Kysely lähetettiin postitse 2 461 jäsenrekisteristä satunnaisesti poimitulle henkilölle ja vastaaja saattoi palauttaa mukana seuranneen paperilomakkeen tai vastata webissä. Kyselyn saaneista 892 vastasi (näistä 204 webissä), joten vastausprosentti on 36%, mitä voidaan pitää tämän tapaisessa tutkimuksessa tyydyttävänä tuloksena. Vastausaktiivisuudessa on havaittavissa huolestuttavaa laskua, kun vastausprosentti on aikaisemmissa palkkatutkimuksissamme ollut yleensä 55-60% luokkaa.

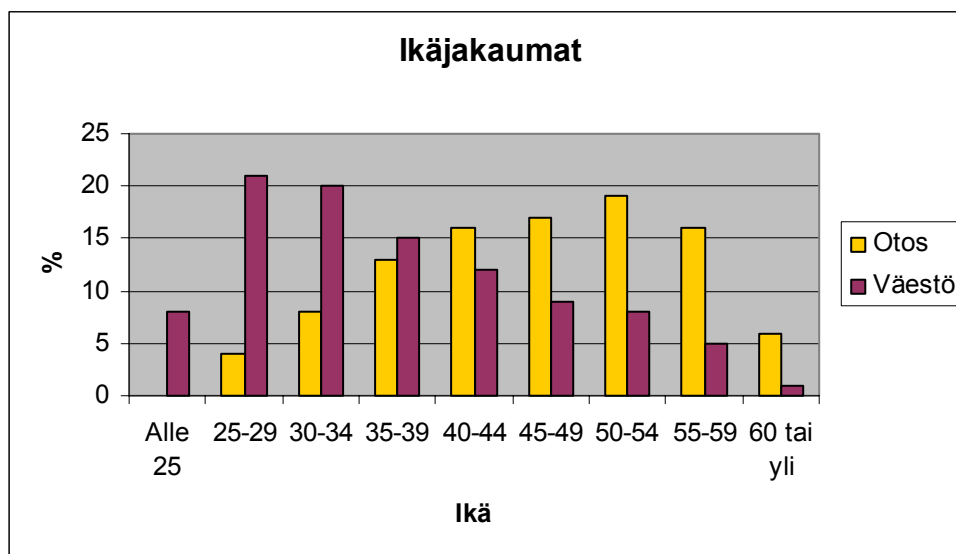
Palkka-analyysyjä varten vastanneiden joukosta poistettiin ne 46, jotka eivät ole työelämässä mukana, joten mukana olevien vastaajien lukumäärä on 846.

Tulosten edustavuus

Seuraavassa tarkastellaan tutkimukseen vastanneita verrattuna Suomen kaikkia 85 000 IT-ammattilaista ("Väestö") koskeviin tietoihin, jotka on poimittu

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta. Myös työvoimatutkimus on otospohjainen, täydellistä ajantasaista rekisteripohjaista tietoa ei ole.

Sikäli kuin on pystytty analysoimaan, TTL:n henkilöjäsenet edustavat kohtuullisen hyvin Suomen IT-ammattilaisia kokonaisuudessaan, paitsi ikärakenteeltaan. Jäsenten keski-ikä on pitkään ollut kaikkien ammattilaisten keskiarvoa korkeampi ja viime vuosina ero on selvästi kasvanut.

Palkka on riippuvainen iästä, joten tulokset eivät sellaisenaan edusta kaikkia IT-ammattilaisia.

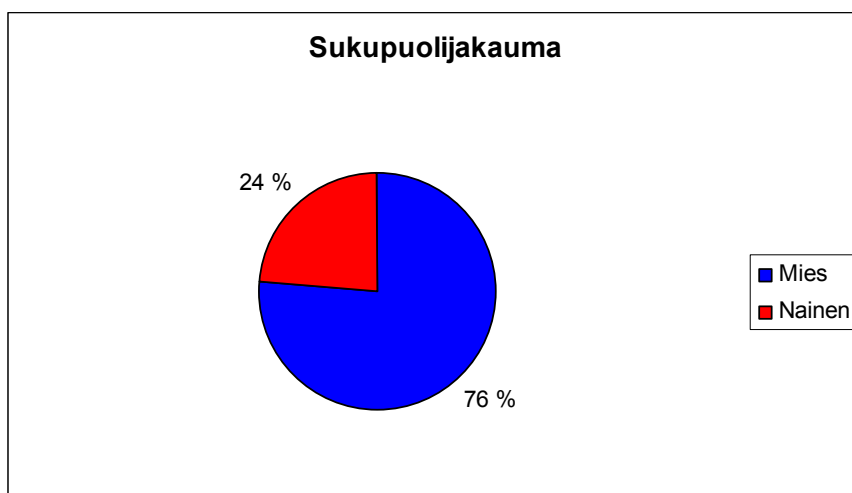
Tulosten yleistämiseksi ne on laskettu ikäryhmittäin ja painotettu Tilastokeskuksen aineistosta lasketun ikäjakauman mukaisesti. Ikäpainotus on käypä tilastollinen menetelmä tarkasteltaessa iän kanssa korreloivia tietoja.

Seuraavassa esitetään painotettuja tuloksia, joilla siis kuvataan Suomen kaikkia IT-ammattilaisia.

Tutkimuksessa kokonaispalkka muodostuu peruspalkasta, luontoiseduista (esim. puhelin) ja lisäansioista (esim. ylityökorvaukset). Peruspalkka on keskimäärin 3 259 euroa/kk ja kokonaisansiot 3 608 euroa/kk. Edellisessä tutkimuksessa syksyllä 2003 vastaavalla tavalla laskettu kokonaisansioiden keskiarvo oli 3 304 euroa/kk. Syksystä 2003 keväeseen 2005 kokonaisansiot ovat siten nousseet 304 euroa eli 9,2 % eli vuosinouslyksi muutettuna 6%.

Palkka ja sukupuoli

Tietotekniikan varhaisina vuosina naisten osuus kasvoi hiljalleen ja saavutti noin 30% tason vuoden 1980 paikkeilla. Sen jälkeen luku on pysytellyt paikoillaan, mutta on saattanut viime vuosina hiukan laskea. Nyt naisten osuus on 24%:

Taulu 1. Keskimääräiset palkan osat vastaajan sukupuolen mukaan

	kaikki	miehet	naiset
Peruspalkka veroja vähentämättä (euroa/kk)	3 259	3 292	3 145
Luontoisedut keskimäärin (euroa/kk)	172	186	126
% vastaajista saa luontoisetuja	60%	61%	58%
Lisäänsiot keskimäärin (euroa/kk)	712	702	754
% vastaajista saa lisäansioita	35%	37%	27%
Kokonaisansio (=peruspalkka+luontoisedut +lisäänsiot) keskimäärin (euroa/kk)	3 608	3 669	3 408

Kaikilla ei ole luontoisetuja ja lisäansioita. Huomaa, että yllä olevassa taulukossa keskiarvot on laskettu niiden osalta, joilla k.o. tuloa on ollut. Siksi kokonaisansion keskiarvo on pienempi kuin peruspalkan, luontoisetujen ja lisäansion keskiarvojen summa. Jos prosenttiluvut huomioidaan, summat täsmäävät hyvin.

Aikaisempina vuosina on palkka-aineiston analyseissä osoitettu, että tietotekniikka-alalla toteutuu varsin hyvin periaate ”sama palkka samoista tehtävistä”. Palkkojen ero miesten ja naisten välillä on pysytellyt 10% paikkeilla, mikä on joihinkin muihin toimialoihin verrattuna vähän. Ero johtuu pääosin siitä, että naisia on suhteellisesti vähemmän johtavassa asemassa ja vaativissa asiantuntijatehtävissä. Sukupuolten palkkaeroja analysoidaan tarkemmin raportin toisessa osassa.

Palkka ja ikä

Tulot nousevat johdonmukaisesti siirryttäessä vanhempiin ikäryhmiin, kaikkein vanhimmissa ikäryhmissä osa-aikainen työskentely kuitenkin on jo tavallisempaa ja alentaa tuloja.

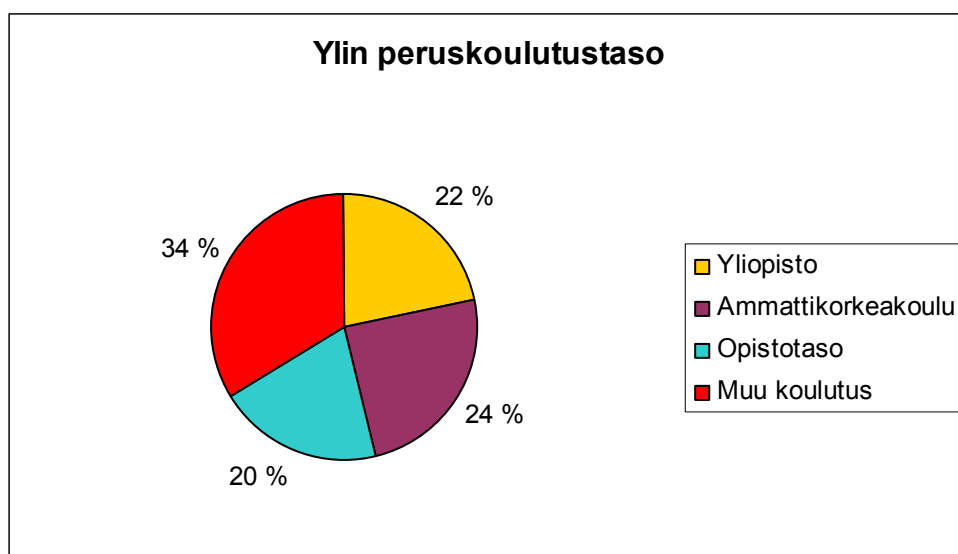
Taulu 2. Keskimääräiset ansiotulot vastaajan iän mukaan

	-29 vuotta	30-34 vuotta	35-39 vuotta	40-44 vuotta	45-49 vuotta	50-54 vuotta	55+ vuotta
Peruspalkka veroja vähentämättä (euroa/kk)	2370	3194	3585	3763	4037	4029	3857

Luontoisedut keskimäärin (euroa/kk)	105	126	269	172	245	216	197
% vastaajista saa luontoisetuja	52%	74%	70%	59%	60%	57%	45%
Lisäänsiot keskimäärin (euroa/kk)	347	1003	558	818	878	677	828
% vastaajista saa lisäänsioita	30%	54%	39%	30%	29%	21%	18%
Kokonaisansio (=peruspalkka+luontoisedut +lisäänsiot) keskimäärin (euroa/kk)	2530	3847	3958	4111	4452	4306	4081

Palkka ja peruskoulutus

Yliopistokoulutus on edelleen yleisin tausta alalle, mutta ammattikorkeakoulujen osuus on ollut voimakkaassa kasvussa ja on jo ohittanut opistotaustan:

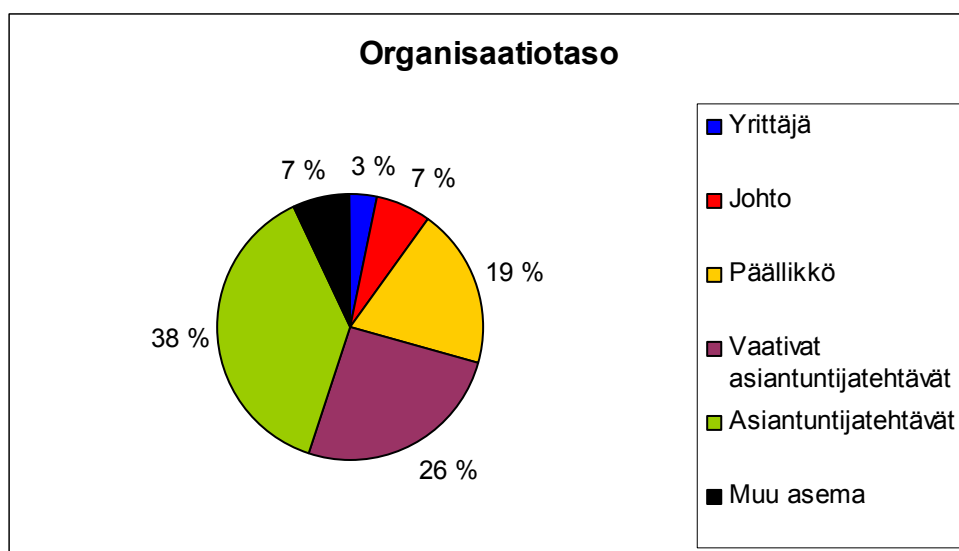
Taulu 3: Keskimääräiset ansiotulot vastaajan peruskoulutustason mukaan

	korkea- koulu	ammatti- korkea- koulu	opisto- taso	muu koulutus
Peruspalkka veroja vähentämättä (euroa/kk)	3798	2916	3291	2819
Luontoisedut keskimäärin (euroa/kk)	227	123	183	122
% vastaajista saa luontoisetuja	61%	73%	65%	44%
Lisäänsiot keskimäärin (euroa/kk)	904	633	698	439
% vastaajista saa lisäänsioita	40%	43%	27%	24%
Kokonaisansio (=peruspalkka+luontoisedut +lisäänsiot) keskimäärin (euroa/kk)	4291	3306	3604	2980

Ammattikorkeakoulujen vakiinnuttaessa asemaansa niistä valmistuneille alkaa kertyä työkokemusta ja ansiotaso lähenee muita ryhmiä.

Palkka ja asema organisaatiossa

IT-.ammattilaiset sijoittuvat organisaation eri tasoille seuraavasti:

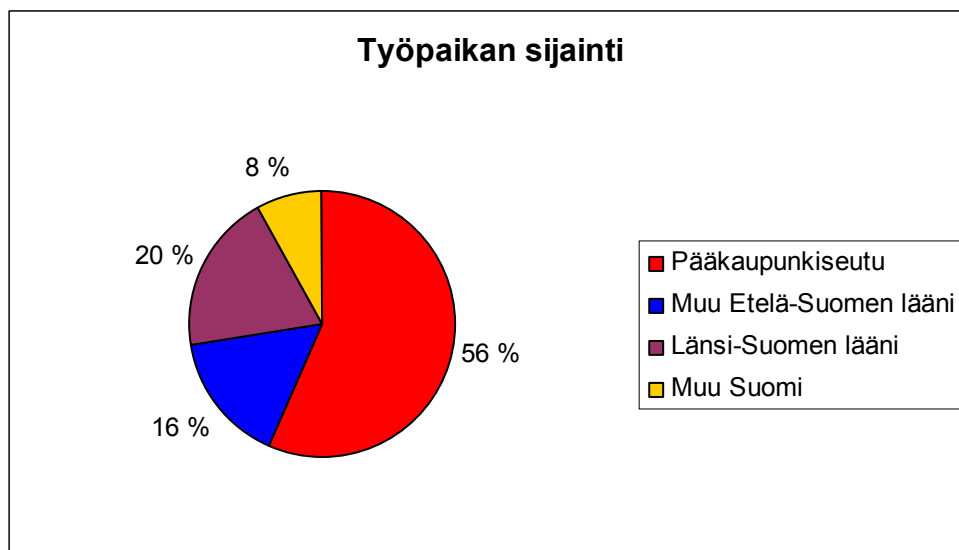

Taulu 4: Keskimääräiset ansiotulot organisaatiotason mukaan

	yrittäjä	johtotaso	päällikkö-taso	vaativat asiantuntijatehtävät	asiantuntijatehtävät	muut tehtävät
Peruspalkka veroja vähentämättä (euroa/kk)	2805	5022	3953	3389	2664	2641
Luontoisedut keskimäärin (euroa/kk)	298	375	191	175	105	131
% vastaajista saa luontoisetuja	45%	65%	75%	60%	51%	64%
Lisäansiot keskimäärin (euroa/kk)	999	3183	973	500	359	265
% vastaajista saa lisäansioita	20%	26%	48%	34%	28%	50%
Kokonaisansio (=peruspalkka+luontoisedut +lisäansiot) keskimäärin (euroa/kk)	3148	6141	4551	3667	2819	2986

Palkka ja työpaikan sijainti

Yhä useammat IT-työpaikat sijaitsevat pääkaupunkiseudulla, jolla palkat ovat peräti 27% korkeammat kuin muualla Suomessa.

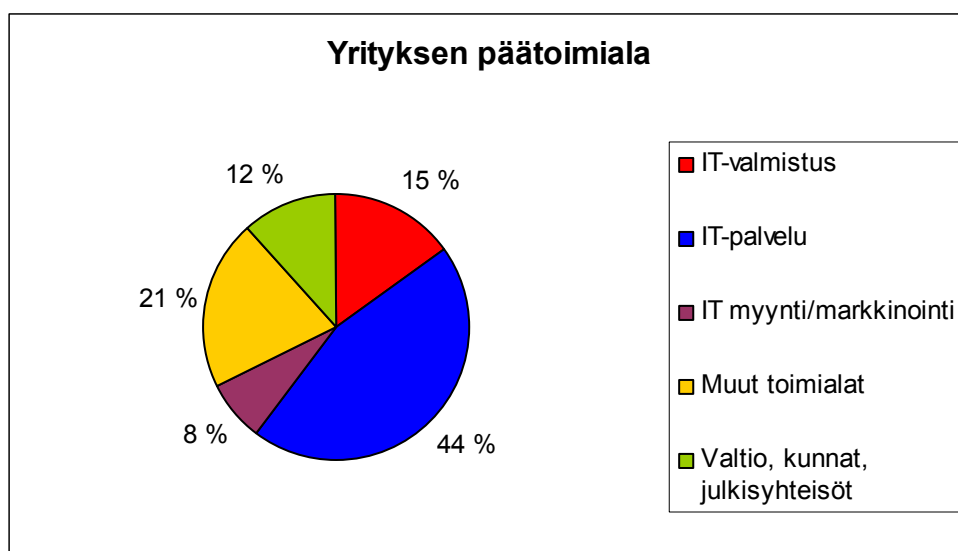

Taulu 5: Keskimääräiset ansiotulot alueittain

	pääkau- punkki- seutu	muu Etelä- Suomen lääni	Länsi- Suomen lääni	Muu Suomi
Peruspalkka veroja vähentämättä (euroa/kk)	3540	2684	2977	3084
Luontoisedut keskimäärin (euroa/kk)	185	154	107	152
% vastaajista saa luontoisetuja	70%	29%	61%	49%
Lisäansiot keskimäärin (euroa/kk)	752	327	525	1269
% vastaajista saa lisäansioita	40%	20%	30%	14%
Kokonaisansio (=peruspalkka+luontoisedut +lisäansiot) keskimäärin (euroa/kk)	3975	2793	3187	3598

Palkka ja työnantajan päätoimiala

Vuosia jatkunut ulkoistamistrendi on johtanut tilanteeseen, jossa enää 33% IT-ammattilaisista työskentelee ”asiakkaan puolella”:

Ulkoistaminen on merkinnyt muiden toimialojen IT-ammattilaisten keskimääräisen kokemuksen ja ammatillisen aseman suhteellista nousua ja on nostanut vastaavasti palkkoja suhteessa varsinaiseen IT-toimialaan:

Taulu 6: Keskimääräiset ansiotulot työnantajayrityksen päätoimialan mukaan

	IT valmis- tus	IT palvelu	IT myynti/ markki- nointi	muut toimialat	valtio, kunnat, julkis- yhteisöt
Peruspalkka veroja vähentämättä (euroa/kk)	3374	3132	3212	3560	3090
Luontoisedut keskimäärin (euroa/kk)	152	171	333	134	89
% vastaajista saa luontoisetuja	80%	59%	81%	34%	31%
Lisäansiot keskimäärin (euroa/kk)	767	502	1487	1058	180
% vastaajista saa lisäansioita	55	25	32	39	41
Kokonaisansio (=peruspalkka+ luontoisedut+lisäansiot) keskimäärin (euroa/kk)	3914	3353	3951	4033	3197